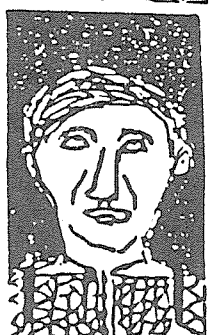
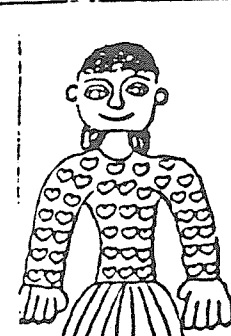
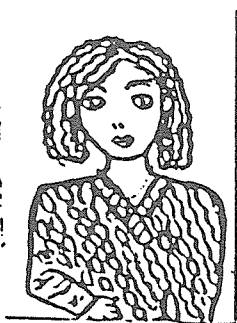
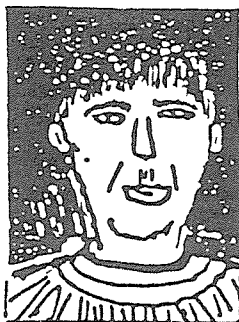

PREHLED

38

Cena 2,- Kčs

Pátek 8.11.1991

PROSPERITA A DEMOKRACIE

Potkat během hodiny tři spokojené lidi, to je v dnešní době vzácný dar. První byla manželka filmového režiséra, léta nezaměstnaného v dobách, kdy mu bránily získat práci jeho umělecké a náboženské názory a kdy mladá rodina žila na pokraji bída z malého platu matky a příležitostné manuální práce otce. Dnes dokončil film o Komenském a má další nabídky. Druhý byl mladý podnikatel, který s dvěma kamarády založil firmu a firma prosperuje. Třetí stál v bílém plášti za pultem: syn z obchodnické rodiny, který si pro svůj původ také užil dost, vrátil se k rodinným tradicím. Unavený, ale spokojený s prvními zisky z obchodu s potravinami.

Něco se změnilo k lepšímu, lze-li během hodiny zachytit tři spokojené úsměvy. Tři úsměvy, vyjadřující malou soukromou prosperitu. Ale nezmizely by, kdybych se neptala na podnikání, ale na situaci na radnici, na konflikty v parlamentě, na spory o republiku?

Když padl komunistický režim, rozhodli jsme se usilovat o prosperující a demokratickou společnost. Zdálo se tehdy, že nastolit demokracii bude mnohem snazší než zajistit hospodářskou prosperitu. Demokracie je nám přece vrozena, my jsme přece na rozdíl od jiných měli Masarykovu republiku. A na rozdíl od ekonomické prosperity, která - jak každý ví - se neobejde bez investic, demokracii můžeme mít zadarmo. Stačí jen chtít.

Ukázalo se, že nestačí. Demokratické řízení společnosti je složitý systém. Není to nic vrozeného, nic, co by nám bylo dáno nebo co by bylo možno někde si vypůjčit. Instrukce, které rozhodují v demokratickém státě, se opírají o vůli většiny obyvatel, kteří volbami pověřili tímto rozhodováním své zástupce. Jaké jsou to instituce, jak rozhodují, jak se vyjadřuje vůle voličů a jakou odpovědnost vůči nim mají jejich zástupci, to všechno se utvářelo a utváří v různých demokratických systémech v různých podobách. Není snadné vytvářet nový demokratický systém na troskách nedemokratického řízení společnosti. Tu vystoupí na povrch z vůle instituce, tu bezohlednost politické strany, jinde povzbuzují řečníci menšinu, aby ignorovala zvolené orgány, prosadila svou vůli a nastolila vládu násilí. A jednotlivec má pocit, že demokracie je ztracena.

Malá soukromá prosperita malých soukromých podniků ještě neznámé prosperitu národního hospodářství. Je to jen kapka růžového oleje v bouřlivých vodách hospodářských přeměn. Ale ta kapka je tady.

Vytváření demokratického systému také potřebuje v současné situaci malé soukromé iniciativy. Každé slovo jednotlivce proti násilí, proti vytváření strachu, proti z vůli, proti neúctě ke zvoleným představitelům a demokratickým institucím, stejně jako věcná kritika těch zástupců, kteří neplní úkoly, jimiž je voliči pověřili, prosazuje a vytváří demokratický řád. Demokracii nestačí jen chtít. Chceme-li ji, musíme se pro ni hlasitě vyslovit a nenechat se zatlačit do role "mlčící většiny".

- hr -

POLITIKA A POLITIKAŘENÍ

Politika a politikaření jsou dva diametrálně se lišící pojmy. Zatím co politika v demokratickém pojetí má za cíl sledovat veřejné blaho a zachovávat určitou společenskou etiku, politikaření sleduje osobní, či skupinové zájmy, intrikuje a hraje unfér hru.

Myšlím, že obě tyto tendence lze sledovat na naší obecní politické scéně. V období předvolebního boje převládají bohužel spíše tendence druhé. Domnívám se, že rozhodující slovo by měl mít nakonec občan. Politikové mají hájit především jeho zájmy a on by měl mít plnou moc dávat jim důvěru, či odvolávat je z funkcí.

Jestliže partikulární zájmy stran nebo osob převáží nad zájmy obecnými, nepřinese to

nic dobrého. Příslušnost k politické partaji by neměla být rozhodující, to je jen nálepka, která obsah může dokonce mystifikovat. Rozhodující je charakter a pracovní výsledky těch, které si občan zvolil.

Buďme k sobě tolerantní a buďme především slušnými lidmi a pak teprve takovými, či makovými politiky. Dovoďte nakonec odvolání se na moudrého člověka a zkušeného politika Jana Masaryka: "Nikdo si nesmí myslet, že je něco víc než ten druhý. Možná, že toho má víc v makovici, že má lepší košili nebo větší bicepsy. Ale tohle všechno ho jenom zavazuje, aby udělal něco pro ty, kteří mají tu košili horší a bicepsy menší".

H. Vojanec

6. HRANICKÁ DRAŽBA DNE 30. 10. 1991

Do dražby bylo zařazeno celkem 8 provozních jednotek, z nichž PJ čerpací stanice Potštát byla z aukce vyřazena, protože její podzemní nádrže pohonných hmot, resp. jejich technický stav, nezajišťovaly ochranu a nezávadnost blízkého zdroje pitné vody.

Vyvolávací cena všech osmi PJ se pohybovala v rozmezí od 23.000 do 13.446.000 Kčs.

1. byla dražena PJ bloková prádelna PBH Struhlovsko
 - draženo včetně objektu, zapsáno 5 dražitelů
 - vyvolávací cena 433.000 Kčs, provozní jednotka byla vydražena v holandské dražbě za 216.500 Kčs
 - dražba trvala 7 minut
2. provozní jednotka - OPS kadeřnictví Hromůvka
 - draženo do nájmu RaJ Přerov
 - vyvolávací cena 42.000 Kčs, do dražby zapsáno celkem 6 zájemců
 - vydraženo za 335.000 Kčs, dražba trvala 49 minut
 - celkem 28x se odměřoval závěrečný interval 3 min.
3. provozní jednotka OPP RTS Hromůvka Hranice
 - draženo do nájmu RaJ Přerov
 - vyvolávací cena 95.000 Kčs, přihlášeno 5 zájemců
 - konečná cena 350.000 Kčs, stopky pro měření závěrečného intervalu se rozbíhaly jen 6x
4. provozní jednotka Pramen - kantýna nemocnice
 - draženo do nájmu OÚNZ, přihlášení 4 dražitelé
 - vyvolávací cena 23.000 Kčs, vydraženo za 250.000 Kčs
 - dražba trvala 19 minut a 8x se měřily tři minuty předcházející poslednímu přiklepnutí
5. provozní jednotka UNIKOV-kovovýroba
 - draženo včetně objektu a pozemku do vlastnictví
 - do dražby se zapsalo 5 zájemců
 - vyvolávací cena 13.446.000 Kčs, prodáno v holandské dražbě za 6.723.000 Kčs, dražba trvala 8 min.
6. provozní jednotka OPS-Odm služeb ul. 28.října
 - draženo včetně objektů a pozemku do vlastnictví
 - do dražby se přihlásilo celkem 7 zájemců
 - vyvolávací cena 1.321.000 Kčs, prodáno v holandské dražbě za konečnou cenu 660.500 Kčs během patnácti minut
7. provozní jednotka RaJ Restaurace Hromůvka
 - draženo včetně objektu a pozemku do vlastnictví

- přihlášen 1 zájemce, který však na nabídku licitátora nezareagoval a tak tato provozní jednotka zůstala nevydražena a postupuje do dalšího kola.

- její vyvolávací cena byla ke dni dražby 5.047.000 Kčs

Všech 7 provozních jednotek představovalo celkovou vyvolávací cenu 20.407.000 Kčs, vydraženo bylo jen 6 provozních jednotek za celkovou sumu 8.535.000 Kčs. Rozdíl tedy činí 11.872.000 Kčs, z toho však 5.047.000 Kčs připadá na provozní jednotku RaJ Restaurace Hromůvka, která postupuje do dalšího kola. Reálný rozdíl je tedy 6.825.000 Kčs v neprospěch MSNMP. Aukčního dne se zúčastnilo 33 dražitelů, kteří odvedli na konto OÚ Přerov ve formě poplatku za účast na dražbě celkem 33.000 Kčs. Diváků v sále bylo nyní mnohem více - 110.

Přes poměrně velkou nabídku i zájem dražitelů byl aukční den poměrně krátký, což způsobily i 3 holandské dražby. První dražba začala ve 14,08 hod. a dražební den skončil v 17,50 hod.

Zajímavým momentem celého dražebního dne byl tanec (podle šustotu značného množství) bankovek v předsáli v rohu pod schody, jimiž si snad zájemci zapsaní do dražeb "vyměňovali názory" na hodnotu nabízených provozních jednotek, či snad redukovali počet přihlášených dražitelů.

Další, v pořadí již 7. aukce, se bude konat 20. listopadu 1991 opět ve velkém sále klubu Beseda na Masarykově náměstí v Hranicích. Seznam nabízených provozních jednotek byl zveřejněn v Přehledu č. 36.

Lumír Fojtík

PODĚKOVÁNÍ

Obyvatelé Tovačovského ulice v Hranicích chtějí prostřednictvím Přehledu veřejně poděkovat panu ing. J. Krátkému, veliteli Městské policie, za to, že ochotně zařídil osvětlení jejich po několik let tmavé ulice, a tím zvýšil nejen bezpečnost těch, kteří zde bydlí, ale i bezpečnost náhodných nočních chodců.

Co léta nevadilo bývalým jednomyslně zvoleným poslancům, bylo odstraněno v krátké době.

OMLUVA SEDMDESÁTÍKŮM

Redakce se omlouvá za chybu v pozvánce Městského úřadu a Sboru pro obč. záležitosti, uveřejněné v Přehledu č. 36.

Omylem bylo vytištěno místo 75 slovo sedmdesát. Vzniklou nepříjemnou situací jsme způsobili neúmyslně a ještě jednou se omlouváme.

PTALI JSME SE ZA VÁS
"PÁLENÁ KRYTINA DNES"

V závodě v současné době pracuje 190 dělníků a 20 THP. Hlavním výrobním programem je výroba pálené krytiny s roční produkcí 630 000 m² a zdící materiály IVA-A a INA-OB 15 mil. cihlových jednotek vhodných především na obvodové zdivo. To jsou základní údaje. Jako prvního jsem o rozho- vor požádal ředitele pana ANTONÍNA ARMOLCE.

1. otázka: Budete propouštět?
Nebudeme, ani v období útlumu výroby. Připravu- jeme na zimní období, kdy se sníží zájem o naše výrobky, náhradní program.
2. otázka: Informujete pracovníky závodu o svých plánech?
Ano, pravidelně na schůzce vedoucích dispečerů je o všem informujeme.
3. otázka: Máte dostatečnou zásobu suroviny?
Máme koupenou surovinu na 8 let a zásoby cih- lářské hlíny se odhadují v okolí Hranic na de- sítky let.
4. otázka: O vaše výrobky bude stále velký zájem, ale přesto pomýšlíte na rozšíření vý- robního programu?
Náš největší problém je zastaralá technologie. Výstavba nové výrobní linky je nezbytnou nut- ností. Jsme si také vědomi, že výrobu nemůžeme v žádném případě zastavit. V současné době není možné, aby nás uspokojil současný stav. Hledáme nové způsoby prodeje, nové výrobky, které by se na trhu prosadily. Z naší iniciativy vznikl např. program SOCIÁLNÍ BYDLENÍ - RODINNÉ DOMKY. Tímto programem chceme pomoci občanům k získání kvaliti- ních bytů za přijatelnou cenu. Jedná se o projekty rodinných cihlových domků na klíč. Jejich cena - světe div se - je od 310 000 Kčs až do 500 000 Kčs podle velikosti (tento projekt nás natolik zaujal, že v příštím čísle přineseme podrobnou informaci).
5. otázka: Vaše současné největší problémy?
Je jich celá řada, ale od toho jsme tady, aby- chom je vyřešili.
6. otázka: A budoucnost?
O naše výrobky bude stále větší zájem a bude záležet jenom na naší schopnosti uspokojit zá- kazníky kvalitou, množstvím a cenou. Prospero- vat budou jenom ti nejlepší.
7. otázka: Co vy osobně postrádáte v našem městě?
Já nejsem ten nejvhodnější člověk, abych odpo- věděl na vaši otázku. Většinu času trávím ve fabrice nebo na cestách.

Procházel jsem si celý závod. Všude strašná špína, spousta šrotu zarostlého v trávě. Prehis-

torické strojní zařízení v halách, dřina a otrocká práce na linkách. Na jednotlivých provozech jsem položil pracovníkům 4 stejné otázky:

1. Jak se díváte na budoucnost cihelen?
2. Co si myslíte, že by se mělo zlepšit ve vašem závodě?
3. Máte obavu ze ztráty zaměstnání?
4. Co vám nejvíce chybí ve městě?

Dělník - cihlové bloky:

1. Pokud bude rekonstrukce strojního zařízení pro- vedena, nemáme se čeho obávat.
2. Slušný lidi. To mi nejvíce chybí.
3. Já osobně ne. Práci vždy najdu.
4. V Hranicích neexistují služby.

Dělník - údržba:

1. Perspektiva tady je. Závodu věřím.
2. Každopádně by se měl zlepšit přístup k práci každého jednotlivce.
3. Obávám se, že ano. Dnes nemá nikdo jistotu. Ale v cihelně to vypadá, že práce bude pořád.
4. V Hranicích se mi líbí. U mě je to trochu jiné, přišel jsem do města z vesnice. Proto jsem spo- kojeny.

Dělnice - třídírna:

1. Dobře.
2. Kvalita výrobků, tak, aby zákazníci byli spo- kojeni.
3. Ne.
4. Zatím jsem spokojená.

Dělník - pece:

1. Optimisticky, zatím ano.
2. Nejvíce by závodě prospělo osamostatnění od akciové společnosti a ve vedení závodu by měli být pouze profesionálové.
3. Zatím nás tyto obavy netlačí, ale nevím napří- klad, co bude za rok.
4. Absolutně nedostatečná síť obchodů, celá ob- chodní síť je slabá. Služby ve městě vůbec ne- existují.

Dělník:

1. Když budou mít lidé peníze, budou kupovat cihly, budeme vyrábět.
2. Strojní zařízení, celá technologie.
3. Když nebudeme prodávat, tak nás propustí.
4. Ve městě je to špatné. Nic dobrého v Hranicích nevidím.

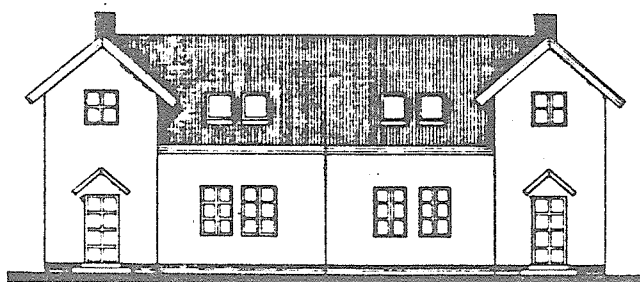
Zajímavé odpovědi jsme zaznamenali v laboratoři.

1. Pokud neznáme privatizační projekt, je těžké něco předvídat. Bez toho se můžeme jenom do- mýšlet.
2. Vybavení. To je jednoznačné. Moderní zařízení chybí všude.
3. Nikdo nemůže říct v současné době, že má jis- totu.

4. Krytý bazén. Je toho strašná spousta. Slabá prodejní síť. Špatné služby. Některé privatizované obchody nám opravdu vadí.

Pálená krytina má perspektivu: Střešní tašky a cihly budeme stále potřebovat. Hodně bude záležet na tom, jak rychle se podaří závod rekonstruovat. Ředitel Armolec má spoustu nápadů a již dnes se snaží některé projekty realizovat. Pro zaměstnance závodu by měly přinést práci i v době útlumu výroby. Pro pracovníky to bude znamenat práci, pro zákazníky nové kvalitní výrobky. V případě, že se podaří prosadit a realizovat projekt SOCIÁLNÍ BYDLENÍ, to bude znamenat práci pro spoustu dalších firem. A o tom někdy příště.

-OLI-

NOVÁ KVALITA V SOU STROJÍRENSKÉM HRANICE

V našem středním odborném učilišti se vyučuje studijní obor s maturitou "mechanik číslicově řízených strojů". Výuka donedávna probíhala na stroji SS 50 NC starší konstrukce.

Začátkem roku 1989 se začalo uvažovat o konkrétním moderním strojním vybavení a sjednotili jsme se na rakouské firmě EMCO - HALLEIN. Tato firma vyrábí celou řadu výukových strojů a pracovišť pro výuku a její výrobky jsou známé především v západní Evropě i v dalších částech světa.

Po cílevědomých jednáních a kontaktech začala objednávka nabývat konkrétních podob začátkem roku 1990. Díky osobním jednáním vedení SOU, garancí s. p. Sigma Hranice, dovozní společnosti ARTIA a IPM Brno, jednání byla úspěšná a 19. ledna 1991 bylo zařízení v hodnotě 2 milionů ATS dodáno do SOU.

Mistři, pracující u tohoto oboru, si vzali za své ze starých prostor upravit a vybudovat moderní výukové pracoviště. Spolu s žáky a dalšími spolupracovníky vybudovali velmi moderní a pohodlné výukové prostory, ve kterých byla zkušebně od dubna 1991 zahájena výuka. Od září tohoto roku byla výuka rozšířena o kurzy pro budoucí uživatele těchto strojů, jichž ve velmi krátké době přibude v naší republice hodně vzhledem k situaci, že ministerstvo školství toto zařízení potvrdilo jako perspektivní a během krátké doby jimi bude vybave-

na každá významější SPŠ a také školy vysoké - konkrétně v našem regionu VŠ báňská v Ostravě.

Zařízení EMCO v našem SOU obsahuje soustruh E-120, dále frézku VMC-100 a 5 pracovišť pro tvorbu a odladění programu vybavené počítači typu PC-AT. Obráběcí stroje jsou řízeny systémy CNC, tzn. na počítačové bázi.

Věříme, že tímto progresivním zařízením dojde ke zvýšení znalostí absolventů a jejich uplatnění v nových podmínkách v našich průmyslových podnicích.

Zdeněk Šimonovský

HRY A PODNIKATELÉ

V poslední době se rozmáhají opět tzv. hry na podnikání a podnikatele.

Pokusím se vás přesvědčit o tom, že toto podnikání nepřináší užitek ani vám, kteří se necháte získat pro nějakou hru až dnes, ani společnosti.

Princip těchto her je starý. Matematicky by se dal vyjádřit jako geometrická řada (to je např. 2, 4, 8, 16 ...), která na rozdíl od aritmetické (2, 4, 6, 8, 10) rychleji konverguje, spěje k nekonečnu. Tato geometrická řada se základním parametrem 3 a více (až 15, pokud je mi známo z různých inzerátů), je sestavena podle pravidel hry z lidí, kteří se jí zúčastní.

Čím později do hry vstoupíte, tím menší je vaše naděje na to, že vyděláte. Na konci hry je mnoho lidí, kterým už vůbec žádné peníze nepřijdou. Platby totiž se provádí se zpožděním několika kroků řady. To proto, aby zisk byl co nejvyšší. Ale můžete si spočítat, kolik lidí by muselo hrát, aby i vám byly peníze zasílány, jestliže víte, v kterém kroku od začátku do hry vstupujete.

Ale dost matematiky. Zkrátka. Nejvíce zbohatne ten, kdo hru začal, ten většinou bere i i provize z provozování. Dále ti, kteří vstoupili do hry hned zpočátku. Na druhé straně je mnoho lidí, kterým se peníze již nevrátí. A stát, toho se zdánlivě tyto hry netýkají. Nebo jak si mám vysvětlit, že mu nevedí, že chytráci spekulují a vydělávají na jeho občanech.

Pokaždé, když najdu v novinách inzerát na téměř celou stranu a okolo mnoho drobných inzerátů na zprostředkování výnosné práce nebo na prodej hry, říkám si:

Může s tím někdo něco dělat, nebo je státu a jeho úředníkům jedno, odkud plynou daně do jeho pokladny, hlavně když plynou! A nejde jen o hry.

Jan Těšík

MALÍŘSKÉ DÍLNY A MALÍŘI V HRANICÍCH OD 16. STOLETÍ DO OSMDESÁTÝCH LET 17. STOLETÍ (I.)

O malířských dílnách a malířích, pracujících v 16. a 17. století v moravských a slezských městech, jejich malířském díle a pracích víme velmi málo.

Více zpráv máme o městě Hranicích, které bylo v rodové držbě Pernštejnů do padesátých let 16. století. Vilém a Jan z Pernštejna přestavěli zámek, opevnili město kamennými hradbami, dali městu městský řád a položili základy k rozvoji městských řemesel a obchodu, zvláště se sukem. Za Jana z Pernštejna pronikla renesance do města, v plném rozkvětu se však projevila ve stavebnictví, kamenictví a malířství až v druhé polovině 16. století. Městské knihy se dochovaly v malém počtu až do konce 16. a počátku 17. století, hmotných uměleckých památek z té doby ještě méně. Byly vesměs zničeny za třicetileté války a později. Při dobývání města švédskou armádou r. 1645 byl zapálen a vypleněn městský farní kostel i radnice, zbylé památky byly odstraněny, rozprodány nebo zničeny po výstavbě nového barokního farního kostela v druhé polovině 18. století.

Podle dochovaných městských knih měl už v šedesátých letech 16. století ve městě malířskou dílnu JAKUB MALÍŘ. Měl právovarečný měšťanský dům v dnešní Janáčkově ulici blíž Zámeckého náměstí. Po jeho smrti byl dům prodán r. 1572 se souhlasem vrchnosti Jana Kropáče z Nevědomí šlechticům Elišce a Maruši Pražmínkám z Bílkova za 150 zl., dědicům hotově zaplacených. Malíř Jakub pracoval patrně při výzdobě nově postaveného renesančního zámku ve městě postaveného Janem Kropáčem r. 1562, nových měšťanských a šlechtických domů na náměstí a v ulicích, stavěných vlašskými zedníky a kameníky.

Po smrti malíře Jakuba se přistěhoval do Hranic ze sousedního Lipníka malíř JAN ČERVENKA TURNOVSKÝ, který si koupil r. 1574 předměstský grunt za 170 zlatých a ročně jej splácel ještě r. 1587. V r. 1583 vyzdobil dům, podnes stojící na rohu Hřbitovní ulice, bohatou sgrafitovou malířskou výzdobou figurální a ornamentální, s českými biblickými nápisy, obrazem Adama a Evy, později z větší části zničenými přestavbou domku. Červenka byl horlivým členem Jednoty bratrské. Jako malíř se zabýval také iluminací rukopisných knih zlatem a polychromií, zajímal se proto též o alchymii. V r. 1578 si opsal v Hranicích pro svou potřebu český rukopisný překlad německého episu o alchymii, pojednávající o rozpouštění kovů a přípravě barev, uložený dnes ve sbírce rukopisů knihovny Národního muzea v Praze.

Červenka se dobře uplatnil při sgrafitové výzdobě měšťanských domů na náměstí, zámku aj. Zemřel r. 1587, jeho vdova Dorota malířka žila v Hranicích ještě r. 1607.

Jeho syn JAN ČERVENKA malaději uzavřel r. 1588 jako malíř v Hranicích svatební smlouvu s Kateřinou, vdovou po knězi Viktorínu Locikovi, a r. 1590 koupil dům po otci. Jako malíř se připomíná v Hranicích r. 1595, a před r. 1603 se znovu oženil s Lídou. R. 1607 byl již nebožtíkem a jeho vdova Lída žila pak ve Strážnici, odkud patrně pocházela.

V obou desetiletích před Bílou horou není v Hranicích doložen žádný usedlý domácí malíř. Pracovali tu zřejmě malíři usedlí v Lipníku. V této době se v Hranicích narodil Jiří MILOCKÝ, syn hranického měšťana Adama Milockého, který se vyučil malířství v Novém Jičíně a usadil se později jako městský malíř v Moravské Ostravě. S Hranicemi udržoval stálý styk, je doložen jako svědek při sňatcích a kmotr při křtu dětí hranických měšťanů.

Po ukončení zhoubné třicetileté války byl poškozen a vypálený farní kostel nouzově opraven, kostelní loď, dříve goticky zaklenutá, pokryta táflovým stropem, podepřeným dřevěným sloupem. Ohořelé oltáře byly nahrazeny novými, opatřeny také nové oltářní obrazy, malované domácími malíři v přetrvávající staré tradici kostelních obrazů. Obnoveny také zničené malované epitafy drobné šlechtě usedlé ve městě a v okolí i některých měšťanů. Většina tohoto nového i staršího mobiliáře kostela se však nedochovala, byla odstraněna a zničena po vystavění nového barokního farního kostela na velkém náměstí v letech 1753 - 1764. Uchovaly se jen staré dřevěné ohořelé gotické socha P. Marie, opravená podle vypáleného nápisu na zadní straně sochy nápisem Renovatum Anno 1656, a epitafní obraz šlechtické rodiny Šmerhovských z Lidkovic, který dal malovat r. 1658 rytíř Bohuslav Šmerhovský, seděním na evobodném dvoře na hranickém předměstí. Obraz, představující sedící Bolestnou matku Boží s mrtvým Kristem na klíně, po stranách klečící andělé, dole v rozích postavy klečícího donátora a jeho manželky s rodovými erby, je opatřen českým nápisem. Po zboření starého farního kostela v šedesátých letech 18. stol. byl obraz umístěn spřízněnou rodinou Budišovských, která zdělila sňatkem předměstský dvůr Šmerhovských, v nově fundované boční kapli Bolestné Matky Boží při novém barokním kostele. Obraz je zde umístěn na oltáři podnes. V padesátých letech 19. století byl však restaurován Antónínem Havelkou, malířem a pozlacovačem v Olomouci.

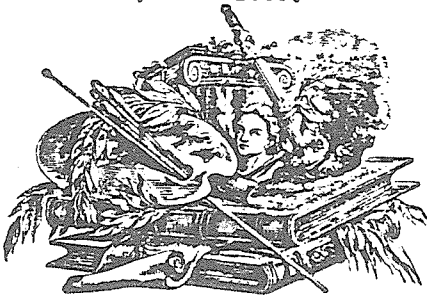
Klečící postavy rytíře Bohuslava Šmerhovského.

ho (1675) a jeho ženy Anny Mariany Hejnové z Vetče (1672) představující jejich věrné podobizny. Z jejich úst vycházejí slova, napsaná na páscích. Dlouhý český nápis v dolní části obrazu uvádí přesné datum vzniku obrazu r. 1658. Autorem obrazu je domácí malíř JAN GERZPICKÝ, původem z města Slavkova, doložený v Hranicích již r. 1652 jako svědek svatby. Usadil se v Hranicích a r. 1661 křtil tu s manželkou Barborou G. Října jako malíř syna Františka. R. 1666 zemřela mu zde G. srpna dcera Anna hned po narození a r. 1668 mu zemřel 7. února syn Matěj. Pozdější osudy tohoto malíře neznáme.

(dokončení příště)

Bohumír Indra

Otištěno se souhlasem autora z Časopisu Slezského muzea - série B, 39 - 1990.

P. Jan Stáhala - včelař

P. Jan Stáhala, rodák z Hranic, byl znám pro své odborné znalosti mezi včelaři téměř celé Evropy. Narodil se 14. prosince 1811 v Hranicích před 180 lety jako syn v nezámožné soukenické rodině. Na studiích, které konal v Příboře, v Kroměříži a v Olomouci, zápasil nejednou s nedostatkem a vystudoval s podporou dobrodinců, které získal svým nevšedním nadáním. V roce 1836 byl vysvěcen na kněze, působil jako kooperátor v Dřevohosticích, v Těšeticích, v Bohušovicích a v Olšanech. Mezi tím byl také nějaký čas vychovatelem v rodině hraběte Saint-Genois ve Vídni. Roku 1856 se stal farářem v Domašově, roku 1865 v Bohušovicích a roku 1869 v Dolanech, kde 29. března 1884 zemřel. P. J. Stáhala byl vzorným knězem, a proto ctěn a milován od svých farníků a oblíben u představených. Povahou byl ušlechtilý, podnikavý a houževnatý. Měl smysl pro společnost, humor a vtip, lásku k přírodě, malířství a hudbě.

Včelařství na Moravě dostalo pevnou organizační základnu v r. 1854, když při Hospodářské společnosti moravskoslezské v Brně byla zřízena odbočka pro včelařství, která se v roce 1869 změnila v Zemský spolek včelařský. P. J. Stáhala se začal zabývat včelařstvím rovněž v roce 1854 za svého působení v Olšanech na Hané. Ode dne, kdy dostal darem dvě včelstva, vedl si soustavně zápisy o včelách až do konce života. V Dolanech

měl ve včelině až sto úlů. Věnoval se včelařství nejen prakticky, ale i teoreticky.

V praktickém včelaření si získal zásluhu zdokonalením úlů, na rozsáhlé zahradě pěstoval medonosné rostliny, jejichž semena a sazenice získal od včelařů z Vídně i z Německa a zase je naopak dodával velké semenářské firmě v Praze. Zabýval se také s úspěchem chovem bource morušového.

Mnoho péče vynaložil na pěstování cyperské včely u nás. Tento druh včel, které vynikají velikostí, zářivou žlutou barvou a vysokou snůškou medu, ale také rády bodají, snažil se u nás rozšířit a zdomácnět.

P. Jan Stáhala byl brzy znám jako vynikající včelařský odborník četnými články ve včelařských časopisech, účastí na výstavách i vystupováním na včelařských sjezdech.

Jeho články vycházely v odborných časopisech v Brně, v Praze, ve Vídni, v Německu, ale také v Itálii, Francii, Anglii a v Severní Americe. Často ho také navštěvovali včelaři z okolí i ze zahraničí, aby si prohlédli jeho vzorně vedený včelín.

Vystupoval vždy jako uvědomělý Čech, slynul pravou slovanskou pohostinností. Vděční moravští včelaři uctili památku P. J. Stáhaly pamětní deskou, odhalenou v roce 1936 v Dolanech.

Ludvík Novotný

DÍKY VÁM VŠEM!

Výbor základní organizace Českého svazu bojovníků za svobodu Hranice hodnotil oslavu 28. října 1918, provedenou spontánně na městském hřbitově v Hranicích u památníku I. odboje. Touto cestou děkujeme panu starostovi PhDr. Vlad. Juračovi za iniciativní podporu důstojné oslavy vzniku ČSR. Na přípravě oslavy se podíleli i naši vojáci, kteří zima nezima zařídili rozhlás i slavnostní položení věnce. Když jsem jim a panu ppl. Dobrovi děkoval, zněla jejich odpověď: "To my rády, i my vzpomínáme!" Jelikož jsem se 4. listopadu 1991 na schůzi OV-ČSBS v Přerově dozvěděl o průběhu oslav na jiných místech našeho okresu, tak mám velkou radost, že hraničtí občané důstojně a v hojném počtu oslavili toto slavné výročí. Rovněž děkujeme komisi pro občanské záležitosti - paní Štěpánkové a MUDr. Dietlovi. Děk patří Sokolům a Skautům, kteří svou krojovanou účastí obohatili slavnostní akt kladení věnce. V neposlední řadě děkujeme za pěkný hudební doprovod panu Slimáčkovi a jeho kapele.

Věříme, že příští rok bude vzpomínka na 28. říjen 1918 ještě hezčí. A proto - díky vám všem.

Ant. Nezhyba

DLUH

Návštěva Hranic na Moravě slibuje vždy - alespoň pro milovníky kulturní historie - příjemný zážitek. Zážitek je o to větší, jeme-li alespoň zčásti obeznámeni s místními ději. Příchozí návštěvník rád zavítá do muzejní expozice, zvláště pak, je-li umístěna v bývalé synagóze. Právě zde se dostáváme k jádru naší poznámky. Hranice to není jen fajáns či na straně druhé osvícenská osobnost Josefa Heřmana Agapita Gallaše, Hranice jsou mimo jiné a především městem, skrze něž na nás obzvláště doléhá dech té vzdálené i méně vzdálené historie. K ní pak neodmyslitelně náleží židovská minorita, židovské ghetto, židovský hřbitov.

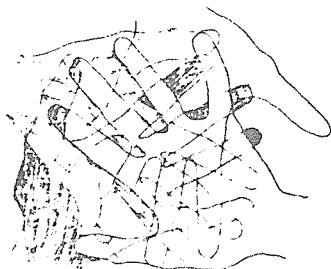
Asi nebudeme daleko pravdy, konstatujeme-li, že vztah obyvatel města a jeho volených zástupců k posledně zmíněné kulturní památce je svým způsobem koncentrovaným výrazem skutečného a nezakryvaného vztahu k odkazu staleté minulosti a jejím prostřednictvím i k současnosti. Devastace posledních desetiletí, jejímž na obdiv stavěným symbolem i nadále zůstává pyramida vandalismu, byla od naší poslední návštěvy této kulturní památky doplněna jejími novějšími projevy - poškozování zbylého torza náhrobních kamenů. Tito kamenní svědkové nemají možnost se bránit útokům dnešních hanobitelů, společnost by však měla obrannými mechanismy disponovat. Snad již bylo podáno příslušné trestní oznámení na zatím neznámé hanobitele. Pokud však Hranické i nadále nechává osud židovského hřbitova chladné, je to pro návštěvníka - a především pak zahraničního - dokladem toho, jak málo se doposud změnilo.

Návštěva Hranic na Moravě vždy slibuje příjemný zážitek. Bude umocněn, vyrovná-li se město s dluhem splatným bývalým židovským spoluobčanům.

ib

Poznámka redakce:

Na stav popisovaný v článku byla upozorněna Městská policie. Po provedené obhlídce hřbitova a jednání s p. Zdražilem, pověřeným stavebním dohledem nad rekonstrukcí hřbitova, a po dotazech u sousedů bylo zjištěno, že nedošlo k novému poškození znovu osazených náhrobků. Většina z nich byla totiž poškozena již při nešetřné manipulaci buldozerem v době likvidace hřbitova v roce 1989.

Redakce 9. 11.
a vyhledání "ance"

Se zájmem jsem si přečetl článek pana Michala Langra "NÁZOR", který jsme v 37. čísle Přehledu publikovali. Autorovi článku bych chtěl za jeho "Názor" poděkovat. Část jeho textu jenom potvrzuje, že jsem měl ve svém článku "TOLERANCE" skutečně pravdu. Neumíme diskutovat, neumíme věcně argumentovat, neumíme naslouchat hlasům těch druhých.

Ani v jedné větě nepasují čtenáře Přehledu na "přihlouplé stádo". Netvrdím, že se mnozí občané těší na prání špinavého prádla. Na druhé straně jsem správně předpokládal, že někteří občané se přijdou na mimořádnou schůzi do sokolovny pobavit. Což také někteří jedinci v sokolovně předvedli v plné "kráse" jak slovně, tak i divadelními gesty. Dále bych chtěl pana Langra upozornit, že používám slov "my, nám, nás", to znamená, že se to týká i mé osoby. Navíc jsem stále přesvědčen, že je potřeba právě v této době upozorňovat na naše dobré i špatné vlastnosti.

Jiná věc je forma článku. Je samozřejmé, že podle názoru pana Langra byl článek TOLERANCE špatně napsaný, nerozumitelný. To beru, ale podsouvání významů, které si pan Langr vynášel pro svoje argumenty, s tím v žádném případě nemohu souhlasit.

Situace na radnici už delší dobu není dobrá. Je rok po komunálních volbách a Městský úřad se svými většinou předrevolučními zaměstnanci pracuje jako před listopadem 1989. To je názor velké části občanů Hranic, těch, kteří se o tyto záležitosti zajímají, to je i názor můj.

Před týdnem byl z radnice odvolán člověk, který změny k lepšímu na radnici prý brzdil. Takže už dnes se můžeme těšit na to, jak zcela nově, demokraticky a revolučně půjdou pod vedením MÚ věci v našem městě milovými kroky kupředu.

- oli -

MŠ KARNOLA p o ř á d á BURZU

(ošacení, hraček, sportovních potřeb..)

v pondělí 11.11. příjem od 7.00 do 17.00

v úterý 12.11. prodej od 7.00 do 18.00

ve středu 13.11. prodej od 7.00 do 12.00

výdej od 13.00 do 17.00

Srdečně zveme všechny zájemce!

BLAHOPŘEJEME!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Na první stránce tohoto čísla jsme použili ilustrace z nového časopisu "Časopis žáků šroťáků". První číslo se nám moc líbilo. Obsahuje výtvarné, literární práce žáků školy, soutěže, hádanky, inzerci, prostě všechno co k správnému časopisu patří. Žákům a paní učitelce Mazurové blahopřejeme a těšíme se na další číslo

POLICIE INFORMUJE

V uplynulém období došlo ke třem dopravním nehodám, byly odcizeny 4 jízdní kola a starší motocykl.

29. 10. byl nalezen v obci Potštát dělostřelecký granát. Byl zajištěn a zlikvidován pyrotechniky.

29. 10. došlo ke krádeži vloupáním do rodinného dmoku ve Slavíči. Díky všímavosti občanů byly zjištěny poznatky vedoucí k pachateli a policie je mu na stopě.

30. 10. byl zjištěn případ podvodu při prodeji osobního automobilu. Zapůjčený automobil bez vědomí skutečného majitele byl prodán. Proto pozor při koupi automobilu.

30. 10. oznámil silně podnapilý pacient lázni Teplíc, že mu bylo odcizeno jeho osobní vozidlo v Teplících. Policie zjistila, že vozidlo má v místě bydliště, kde je osobně zaparkoval. Teplická kyselka je zřejmě pro někoho příliš silným nápojem.

4. 11. byl zadržen policisty OO Hranice pachatel při pokusu krádeže vloupáním do domu. Při jeho výslechu vyšly najevo další krádeže vloupáním. Pachatel je v podmíněném odsouzení pro krádeže vloupáním.

ZÁKON ČESKÉ NÁRODNÍ RADY ZE DNE 21. 6. 1991
O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY (pokračování z č. 37)

§ 18

Oprávnění k prohlídce dopravních prostředků

1) Při pronásledování pachatelů některých zvlášť závažných úmyslných trestných činů anebo jiných úmyslných trestných činů, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, a při pátrání po těchto pachatelích a věcech, pocházejících anebo souvisejících s uvedenými trestnými činy, je policista oprávněn prohlížet dopravní prostředky, zda se v nich tyto pachatelé anebo věci nenacházejí.

2) Při pátrání po hledaných osobách, zbraních, střelivě, výbušninách, omamných prostředcích nebo odcizených věcech jsou policisté oprávněni přesvědčit se, zda se hledaná osoba nebo věc nenachází v dopravních prostředcích, je-li důvodné podezření, že tomu tak je.

§ 19

Oprávnění při zajišťování bezpečnosti chráněných osob

1) Při zajišťování bezpečnosti chráněných osob, kterým je podle zvláštních předpisů a mezinárodních dohod poskytována osobní ochrana, je policista, zařazený ve službě ochrany ústavních činitelů, oprávněn provést prohlídku osob, zavazadel, věcí, dopravních prostředků nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby.

2) Prohlídku osob je policista oprávněn provést pouze tehdy, jestliže tyto osoby na jeho výzvu uvedený prostor ihned neopustí nebo hrozí-li nebezpečí z prodlení.

3) K prohlídce objektu musí mít policista svolení vlastníka nebo uživatele. Bez uvedeného svolení je policista oprávněn vykonat prohlídku jen tehdy, je-li důvodné podezření, že z objektu by měl být proveden útok na bezpečnost chráněné osoby.

4) Prohlídka objektu, zavazadel, věcí a dopravních prostředků nesmí sledovat jiný zájem než zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

HP

UPOZORNĚNÍ

V bytě jednoho občana v Hranicích byl odcizen spořitelní vkladní list St. spořitelny v Hranicích na Kčs 5 000.--, vydaný 15. ledna 1991. Varujeme před koupi, poněvadž je vinkulován!! (Je kupodivu, že St. spořitelna neoznačí vinkulaci razítkem)

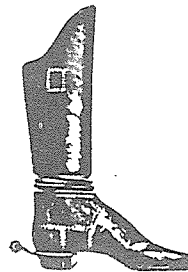
AKADEMIE TŘETÍHO VĚKU

pokračuje přednáškou

"Pohyb - základ fyzické kondice"

hovoří PhDr. Iva Pavlová

Ve středu 13. 11. 1991 v 15.00 hod. v MONICE

S O V A - obchod
Janáčkova 730
H r a n i c e

otevřena prodejna sportovního
ošacení a veškerých druhů obuvi
a kožené galanterie.

SPORT - BOTY - SPORT - BOTY - SPORT

Z HÁZENÉ

Rožnovské corrida

TJ Rožnov - TJ Cement Hranice 23 : 21 (10 : 9).
Opět Valachy. Již o utkání v Zubří jsme mohli klidně napsat, že je jako stvořené pro milovníky corridy a krvavých zápasů. Naším hráčům se v tomto bojovném a agresivním utkání nepodařilo od stavu 4 : 3 v náš prospěch dostat do vedení. Hráči sami tvrdili, že se nedokázali dostat do optimální pohody, jakoby jim chybělo herní nasazení z předchozích zápasů. Bylo to znát zvláště v obranné fázi, která byla naší výraznou slabinou. V útoku potěšil výkon mladého Valy a zkušeného Franka. Rozhodujícím okamžikem byla tříbranková šňůra soupeře za stavu 19 : 18 pro Rožnov, kdy jsme ještě stále mohli pomýšlet na příznivý konečný výsledek. Sedmimetrový hod neproměněný tři minuty před koncem a následující gól v naší síti zhatil veškeré naděje.

Branky: Vala a Frank po 8

Řídili Chmelarský a Švršek z Ostravy.

Starší dorostenci - II. dorostenecká liga

TJ Tatra Kopřivnice - TJ Cement Hranice 23 : 15

Domácí Tatra, exligový tým a suverénně vedoucí celek soutěže, se k utkání s druhým celkem tabulky připravil svědomitě a nedovolil hrát našim chlapcům svou hru. Utkání se rozhodlo v prvním poločase, kdy se našim dorostencům nedařilo v žádné herní činnosti. Zlepšená hra ve druhém poločase zabránila výraznějšímu debaklu.

Branky: Fekar 6, Slezák, Vávra M. a Vávra P. po 2

Mladší dorostenci - krajský přebor

TJ Rožnov - TJ Cement Hranice 15 : 23

Vítězství nad druhým celkem tabulky znamená upevnění vedení v soutěži.

Branky: Bednařík 6, Janeček a Cuba po 5

Starší žáci - krajský přebor

Baník Karvina - TJ Cement 17 : 12

Mladší žáci - krajský přebor

Baník Karviná - TJ Cement 14 : 11

Srdečně zveme!! Srdečně zveme!! Srdečně zveme!!

Neděle 10. listopadu 1991 v 10,30 hod.

ve sportovní hale SOU Sigma

T J S O K O L P O L A N K A

Předzápas starší dorost - II. DL

Přijďte se rozloučit s podzimní sezónou !!

Občerstvení zajištěno!!

VFJ

ORIENTAČNÍ BĚH

V sobotu 16. listopadu 1991 uspořádají orientační běžci loučení se sezónou orientačního běhu na MALINÍKU.

Sraz vyznavačů orientačního běhu a pohybu v přírodě v 8,30 hodin u hranické sokolovny.

Jiří Huňka, předseda OOB
Jaselská 1612
H r a n i c e

prodejna
ELEKTROPŘÍSTROJE

VALENTA

zahájila provoz

ul. Farní 39, Hranice tel: 3892

A ZVEME VÁS!

ELEKTRO-PRAGA, a.s.

zdvod MILOTICE N.B.

přijme ihned

do
pracovního poměru

ŽENY

na dvousměnný
provoz

Informace: Personální odd.
tel. 9151, 9145

RAZÍTKA

pro soukromníky
i organizace
zajistí-JKV servis

objednávky -osobně:

sběrna HRANICE -Jiráskova 16
po-pá:15-17 hod.

sběrna LIPNÍK n/B.- Nám. TGM 8
po,út,čt-so: 9-11 hod.
po-pá:15-17 hod.

písemně: JKV servis,P.B.9 Lipník

SAMONAMÁČECÍ RAZÍTKA
A SOUPRAVY -vhodný vánoční dar

N Á B Y T E K

bytové

doplňky

MALOCH - OSÍČKOVÁ

Lipník n.B., nám. TGM 43, tel. 973 424

Nabízíme : bytové stěny
čalouněné soupravy
stoly, garnyže
záclony
keramiku
proutěné zboží

Prodáváme na půjčky i na faktury.

PROVÁDÍM PODNIKATELŮM

účetnictví, přiznání daně
a ekonomické práce.

Ludmila S T A Ň K O V Á
poste restante
753 61 Drahotuše

MĚSTSKÝ ÚŘAD HRANICE

Městský úřad Hranice vypisuje výběrové řízení na zpracování projektové dokumentace na Rozšíření stávající skládky pevného domového odpadu v lokalitě Jelení kopec-Hranice.

Zájemci o účast ve výběrovém řízení se písemně přihlásí na MÚ Hranice. Informace na tel.č.0642/22-51 podá pí.Holá.

Nabídky předložte do 30.11.1991.

SALON N E L A KOSMETIKA

Marcela Krajíčková

Nabízí dne 14. 11. 1991 od 13.00 - 19.00 hod
v SALONĚ NELA, ul. 28. října 16, nastřelování naušnic americké výroby značky STUDEX. Naušnice jsou vyrobeny z chirurgické oceli a pozlacené 24 karátovým zlatem.

BOHATÝ VÝBĚR

CENA : za 1 kus - /120 - 150 Kčs/

Nastřelování provede pracovnice kadeřnického Salonu LIBUŠE z Přerova.

SALON N E L A KOSMETIKA

kino

KINO "SVĚT" HRANICE UVÁDÍ :

Od pátku 8. listopadu do pondělí 11. listopadu
MOUCHA II.

Pokračování hrůzostrašné podívané o pokusu
odhalit tajemství jedinečného experimentu.
Horor USA. nepřístupno do 15 let

Od úterý 12. listopadu do čtvrtku 14. listopadu
TAJNÝ CÍSAŘSKÝ EDIKT

Kung-fu ve službách slavné čínské dynastie Ming.
Čínský film. mládeži přístupno

V pátek 15. listopadu

MLČENÍ JEHŇÁTEK

Americký filmový thriller o pátrání po bestiálním
vrahovi, který své oběti stahuje z kůže.
nepřístupno do 18 let

V sobotu 9. listopadu v 15,00 hod. - pro děti
ŽELEZNÝ JAN

O princí, jenž opustil nádheru zlata a získal
bohatství svobody a lásky.
Německý film.

V neděli 10. listopadu ve 14,30 hod. - pro mládež

POKLAD NA STRÍBRNÉM JEZEŘE

Dobrodružství nerozlučných přátel - náčelníka
Vinnetoua a jeho bratra Old Shuterhanda.
Německý film.

Ve středu 13. listopadu ve 13,30 hod. -
- pro družiny

ZA ZVÍŘÁTKY DO POHÁDKY

Pohádkové pásmo pro nejmenší.
Polský film.

PRODÁM nový hluboký kočár LIBERTA proutěný
s šedou střechou. Cena : 2 800 Kčs, tel. 3692

KOUPÍM ribstol - tel. 2872 od 7,00-14,00 hod.

PRODÁM díly k sérii vláček TT (vagónky, most,
výhybky ap.) Cena dle dohody. Tel. 3195

PRODÁM křišťálový lustr. Cena 3 000 Kčs.
Tel. 2872 od 7,00 do 14,00 hod.

PODŇAJEM nebo pronájem bytu 1+1; 2+1 i v okolí
Hranic hledá mladý pár (bezdětný). Tel. 3046

Z A B Í J A Č K O V É S P E C I A L I T Y

opět u firmy

Maso-uzeniny, Zdeněk ŠEBESTA, Zámecká ul. Hranice.

V úterý 12. listopadu 1991 o d p o l e d n e !

S I G M A

ZV ODBORŮ s.p. SIGMA Hranice vypisuje spolu
s Městským úřadem

v ý b ě r o v é f í z e n í

na správce budovy Sdruženého klubu na Masary-
kově nám. v Hranicích.

Požadavky: - praxe min. tříletá v ZUČ

- organizační schopnosti

Pisemné přihlášky do 30. 11. 1991 na ZV ODBORŮ
s.p. Sigma Hranice, Tovární 605, 753 01 Hranice.

Soukromá firma

h l e d á

elektromontéra se znalostí
i zámečnických prací.

Tel. 068 - 216, kl. 262.

zn. "Práce ve službách"

STŘEDNÍ LESNICKÁ ŠKOLA HRANICE

n a b í z í

možnost získání osvědčení pro práci
s řetězovou motorovou pilou a křovi-
nořezem. Kurs je pětidenní v hodnotě
550,- Kčs za osobu.

Pisemné přihlášky zasílejte na adresu:
Střední lesnická škola H r a n i c e
ing. Miroslav Kutý, tel. 2658

VEŠKERÉ PRÁCE TESAŘSKÉ
vám provedou
RYCHLE A KVALITNĚ

PRÁCE TESAŘSKÉ
HRANICE, Zbořovská 1446

MILAN HYBNER
tesařské práce
Struhlovsko 1210
753 01 HRANICE

Podepsané články nemusí vyjadřovat názory redakce.

Týdeník PŘEHLED - reg.zn. Sm 101, adresa redakce: Hranice, Školní nám.1, tel. 2529
úřední hodiny pro veřejnost každé Po 17,00-19,00 hod.
uzávěrka listu každé úterý v 17,00 hod.

PŘEHLED č.38 připravili: Tatiana Barcuchová, Ilona Bartošová, Ota V. Melčí, Bohumil Honzík,
Libuše Hrabová, Marie Hudcová, Jarmila Sýkorová